

EMBARGO

Vrijdag 26 juni, 11:15 uur

C. Buddingh'-prijs 2020

Juryrapport

Op 7 mei jl. nomineerden we de poëziedebuten van Jérôme Gommers, Jens Meijen, Iduna Paalman en Laurine Verweijen voor de 33ste editie van de C. Buddingh'-prijs, de jaarlijkse prijs voor het beste Nederlandstalige poëziedebuut. We selecteerden deze vier kanshebbers uit een recordaantal van dertig ingezonden debuten.

We prijzen ons gelukkig met het hoge aantal van dertig ingezonden debuten, drie meer dan in 2019. Onder de indruk waren we ook van de hoge kwaliteit van bundels, afkomstig van met name kleine uitgeverijen. Tegelijk hopen we dat de volgende lichting debuterende dichters meer diversiteit zal kennen. Die was dit jaar vooral wit, jong en vrouw. Thematisch gezien voerden de zogenaamde 'dertigerdilemma's' de boventoon: Wel of niet samenwonen? Kinderen? Maar als jury hebben we ons echter vooral laten grijpen door de bundels met een onderscheidende stijl en een thematiek die het particuliere ontstijgt: valse geruststelling en doodsangst, bewuste kinderloosheid, klimaat en taal die zingt. Na alle debuten aandachtig te hebben gelezen, bediscussieerd en herlezen, presenteren we vol overtuiging deze shortlist (op alfabetische volgorde van achternaam):

***Momentums laadklep* van Jérôme Gommers** Uitgeverij Tijloos

Zo'n rijpe bundel kan toch geen debuut zijn? Jérôme Gommers schrijft met gevoel voor humor in een volstrekt unieke, eigen taal en stijl. De bundel zit goed in elkaar en je kunt hem eindeloos lezen en herlezen, want er is steeds iets nieuws te ontdekken. De gedichten waarin klank een belangrijke rol speelt, hebben haast een bedwelmende uitwerking op de lezer. Een debuut waarin de taal lijkt te zingen: *'En inderdaad: ik opende mijn mond tot klankkast. / O keel, steelse verhefboom en beerput, monding én bron.'*

***Xenomorf* van Jens Meijen** Uitgeverij De Bezige Bij

De manier waarop Jens Meijen zijn debuut *Xenomorf* construeert, is origineel en zeer doordacht. Aan de hand van beelden creëert hij een apocalyptische sfeer. Het klimaat staat centraal in de bundel; een actueel thema, waar Meijen een heel persoonlijke lading aan geeft. *'Ik verzamel momenten waarop gedachten bezinken: waarop / een zon infrarood, een maan opstijgt als een flietsgranaat (...) Menselijkheid is / dat dit alles uitdooft en we toch / nog leven'*. Zijn gedichten zijn atypisch voor de poëzie en doen haast denken aan theaterteksten.

***De grom uit de hond halen* van Iduna Paalman** Uitgeverij Querido

Terugkerend thema in *De grom uit de hond* is de angst voor verandering (serieuze relaties, hypotheek, een kindwens) die zich manifesteert als een soort levensangst. Paalman laveert tussen valse geruststelling, overmoed en doodsangst. Ze construeert mooie beelden en originele metaforen. Zo schrijft ze: *'In de linzen op je bord uitvergroete kankercellen zien / ze met een beetje saus laten samenklonteren tot gezwel / zeggen: ik heb het zien aankomen'*. Zoals de titel suggereert, is het een dreigende bundel waarin gespeeld wordt met spreekwoorden. Achter haar overdrijving, gaat veel gevoel voor humor schuil.

***Gasthuis* van Laurine Verweijen** Uitgeverij Van Oorschot

Gasthuis valt als debuut direct op, al is het maar door de taboedoorbrekende thematiek: Mag een vrouw er ook bewust voor kiezen geen kinderen te willen? Verweijen dicht: *'Je zou geen kind kunnen krijgen, / om het geenkind te leren dat ook die keuze / bestaat, daarvoor zou het wel / een meisje moeten zijn'*. Verweijen weet op een mooie manier vorm, inhoud en taal te balanceren. Met gevoel voor compositie werkt ze een serene en gelaagde bundel uit waarin klassiek metier de taboedoorbrekende problematiek versterkt. *Gasthuis* is een bundel waar je naar terugkeert waarbij de gedichten bij elke herlezing nieuwe lading krijgen.

En de winnaar is ...

Xenomorf, van Jens Meijen

De C. Buddingh'-prijs 2020 gaat naar de Vlaamse dichter Jens Meijen (1996) voor zijn frisse en originele debuut *Xenomorf*. De blik van Meijen is in tegenstelling tot die van veel andere inzenders van de C. Buddingh'-prijs 2020 niet naar binnen gericht, maar naar buiten gekeerd. *Xenomorf* bestaat onder meer uit dystopische angstvisioenen, 'puinsonnetten' en 'aderlatingen'. Met lede ogen beziet de dichter hoe het klimaat naar de klote gaat, idealen onoprecht zijn, vooruitgang soms ook achteruitgang is en het maatschappelijk debat wordt gedomineerd door woede. De gemakkelijke manieren om ons schuldgevoel af te kopen worden door de dichter in twijfel getrokken en geridiculiseerd. Oplossingen biedt hij niet, 'slechts de aanduiding van pijnpunten'. Met veel plezier verkent hij de mogelijkheden van de taal die rekbaar is en ook uit te breiden met nieuwe (bijvoeglijk naam)woorden. Denk aan: een 'wormelende lappenpop', 'binnenvlees' en het 'terpetijng sijpelen van de kleur in je ogen'. Meijens taal is beeldrijk en zit bomvol nieuwe beelden en woordcombinaties. De prozaïsche, meerstemmige gedichten wemelen van de verwijzingen naar actualiteit, geschiedenis, wetenschap, cultuur en popmuziek. De bundel bevat intelligente en overtuigende gedichten, waarin niets de gebruikelijke vorm heeft, zoals de titel *Xenomorf* al voorspelt. Meijen laat zich niet makkelijk met andere dichters vergelijken en alleen al dat gegeven verdient alle lof. We kijken nu al uit naar een vervolg op *Xenomorf*.

Eindig na duizenden jaren als primitief wezen
oerwijs op een technorave,
verdwaald in doorzichtig duister.
De mens is een mengdier; edelhert en lisdodde
groeien in cirkels om ons heen
fosfor poedert de vacht
's nachts gloeit de stroom
en met de cirkel van seizoenen
maken we onszelf vreemder.

Uit: Jens Meijen, *Gilgamesj (Xenomorf)*

De jury van de C. Buddingh'-prijs 2020

Ernestine Comvalius
Lies van Gasse
Dieuwertje Mertens (voorzitter)

